

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D. v právní věci

žalobce: M. E. M. A.
nar. X
státní příslušnost X
t. č. pobytem X

zastoupen Mgr. Marek Sedlák, advokát
sídlem Milady Horákové 1957/13, 602 00 Brno

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 9. 2023, č. j. OAM-951/ZA-ZA11-K03-2022

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) žalobce napadl rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 9. 2023, č. j. OAM-951/ZA-ZA11-K03-2022 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 25 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť žalobce vzal svou žádost o udělení mezinárodní ochrany zpět.

II. Napadené rozhodnutí

2. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalobce podal dne 24. 10. 2022 žádost o udělení mezinárodní ochrany na území ČR. Dne 6. 9. 2023 doručil žalobce žalovanému zpětvzetí své žádosti. Vzhledem k tomu bylo správní řízení v této věci zastaveno ve smyslu ustanovení § 25 písm. a) zákona o azylu.

III. Žaloba

3. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce uvedl, že podmínky pro zastavení řízení podle § 25 písm. a) zákona o azylu v jeho případě nebyly splněny, protože projev vůle z jeho strany obsahující zpětvzetí žádosti o mezinárodní ochranu nebyl učiněn svobodně a vážně. Žalobce se opakovaně se dotazoval na stav řízení a naposledy mu bylo sděleno vyrozuměním ze dne 31. 5. 2023, že lhůta pro vydání rozhodnutí se prodlužuje do 31. 8. 2023, čemuž žalobce mylně porozuměl, že rozhodnutí nejpozději do 31. 8. 2023 bude skutečně vydáno.
4. Dále žalobce popsal, jak ke zpětvzetí žádosti z jeho pohledu došlo. Začátkem měsíce září se žalobce dozvěděl, že v Súdánu byli údajně zabiti jeho další rodinní příslušníci. S těmito rodinnými příslušníky se mu skutečně již nepodařilo spojit. Dne 6. 9. 2023 se žalobce dostavil na pracoviště žalovaného a dotazoval se, zda se může vrátit do Súdánu, aby zjistil situaci své rodiny. Zároveň si ústně stěžoval, že rozhodnutí mělo být vydáno do 31. 8. 2023, což se však nestalo a on se nyní nachází v krizové situaci, kterou nemůže řešit, protože nemůže cestovat.
5. Na to mu bylo pracovníkem žalovaného sděleno, aby v angličtině napsal žádost, že se chce vrátit do Súdánu. Žalobce to učinil a napsal to ručním písmem, způsobem, který odpovídá úrovni jeho znalosti anglického jazyka. Tento dokument pak předal pracovníkovi žalovaného, který jej přijal a opatřil podacím razítkem. Žalobci bylo sděleno, že má čekat. Po nějaké době za žalobcem přišel jiný pracovník žalovaného, dokument mu vrátil a vyzval ho, aby do něj ještě připsal v anglickém jazyce „*I want to stop my asylum in your country*“ a podepsal se. Žalobce tak učinil a dokument byl opatřen dalším podacím razítkem.
6. Žalobce namítá, že nebylo jeho úmyslem vzít žádost zpět a zastavit řízení. Nikdo mu nedal poučení, že ani ve výjimečných situacích nemůže jako žadatel o mezinárodní ochranu vycestovat z ČR. Místo toho byl vyzván k sepsání dokumentu, jehož skutečný smysl nechápal a nevěděl, že jeho důsledkem bude zastavení řízení. Žalobce rovněž namítá, že postup žalovaného při doplnění jeho podání byl v rozporu se zákonem. Žalovaný sice má pravomoc upozornit žalobce na případné chyby nebo vady jeho

podání, nemá však pravomoc žalobce vyzvat ke změně podání bez toho, že by jej upozornil a poučil o důsledcích takové změny. Žalobce namítá, že nezákonný byl i postup, kdy jej pracovníci vyzvali k sepsu podání a k tomu, aby podání učinil výslovně v anglickém jazyce, který není jazykem, který si zvolil pro řízení.

7. Podání, na základě kterého bylo žalovaným řízení zastaveno, neodpovídá požadavkům § 37 správního řádu. Podání mimo jiné neobsahuje označení správního orgánu jemuž je určeno, ačkoli to výslovně požaduje § 37 odst. 2 správního řádu. Podání rovněž neobsahuje výslovné prohlášení žalobce, že svoji žádost bere zpět. Ani věta „*I want to stop my asaylem in your country*“ nemá při překladu do českého jazyka smysl, který by znamenal, že se jedná o procesní projev vůle, kterým se žádost bere zpět. Podání neobsahuje ani zákonem požadované kompletní osobní údaje žalobce a označení věci, které se týká (například spisovou značku). Žalobce rovněž namítá, že žalovaný si před vydáním napadeného rozhodnutí nepořídil překlad podání do českého jazyka.
8. Z uvedených důvodů žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Ve svém vyjádření žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Předně žalovaný uvedl, že v předmětné věci postupoval zákonným způsobem, když vyhověl žádosti žalobce obsažené v jeho prohlášení ze dne 6. 9. 2023, jímž žalobce vzal svou žádost o udělení mezinárodní ochrany zpět, a řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavil. Poukázal na písemné prohlášení žalobce, kterým žalobce vzal svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky zpět. Žalovaný zdůraznil, že z celého textu (vlastnoručně psaného samotným žalobcem a jím podepsaného) v rozporu s tvrzením v žalobě dle názoru žalovaného vyplývá zcela zjevná vůle žalobce ke zpětvzetí jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
10. Podle žalovaného platí, že vezme-li účastník řízení takový návrh zpět, jde o procesní úkon vůči správnímu orgánu, aby se v řízení dále nepokračovalo a o věci nebylo rozhodováno. Pokud k takovému úkonu dojde, nemá správní orgán jinou možnost než řízení zastavit [viz obecně § 66 odst. 1 písm. a) správního řádu]. V řízení o udělení mezinárodní ochrany tak správní orgán učiní podle § 25 písm. a) zákona o azylu.
11. Z výše zmiňovaného prohlášení žalobce, které žalovaný oprávněně považoval za zpětvzetí žádosti o udělení azylu, je patrné srozumění žalobce s tím, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude pokračováno a toto bude zastaveno. Dle názoru žalovaného podání, jímž vzal žalobce svou žádost o azyl zpět, nevzbuzuje žádné pochybnosti o tom, že by žalobce nevěděl, co činí. Právě naopak, z obsahu žalobcova podání jednoznačně vyplynulo, že na pokračování v řízení nemá zájem. Z uvedeného důvodu proto žalovaný správně dovodil, že žalobce bere tímto úkonem žádost zpět a řízení v souladu s touto skutečností ve smyslu ustanovení § 25 písm. a) zákona o azylu zastavil. V této souvislosti žalovaný poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2005, č.j. 6 Azs 215/2004–45, v němž tento soud konstatoval, že při

posuzování úkonu zpětvzetí žádosti o mezinárodní ochranu není rozhodné, jaké pohnutky žadatele k podání tohoto zpětvzetí vedly.

12. Žalovaný opětovně zdůraznil, že zastavení správního řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany bylo pouze procesním důsledkem projevu vůle žalobce jakožto žadatele o mezinárodní ochranu, který svým písemným prohlášením, jímž vzal svou podanou žádost zpět, dal výslovně a zcela zřetelně najevo, že v zahájeném řízení o udělení mezinárodní ochrany již nechce pokračovat. Jedná se totiž pouze o procesní důsledek projevu vůle žadatele o mezinárodní ochranu, který v azylovém řízení již nechce pokračovat a výslovně vezme svou žádost zpět.

V. Posouzení věci krajským soudem

13. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (ust. § 65 odst. 1 s. ř. s.), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.).
14. Krajský soud vyhověl žalobci v návrhu na přiznání odkladného účinku usnesením ze dne 18. 10. 2023, č.j. 33 Az 9/2023 – 24, které nabylo právní moci dne 25. 10. 2023. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť s tím účastníci souhlasili, resp. neprojeví svůj nesouhlas ve stanovené lhůtě, a soud sám nepovažoval nařízení jednání za nezbytné.
15. Žaloba **není důvodná**.
16. Ze **správního spisu** žalovaného vyplývají následující skutečnosti. Žalobce přicestoval do ČR skrze dublinský transfer ze Švédska, kde chtěl žádat o udělení mezinárodní ochrany, a to bez cestovního dokladu. V protokolu o pohovoru ze dne 1. 11. 2022 uvedl, že žádá o mezinárodní ochranu z důvodu protestního postoje proti vládě, neboť nesouhlasí s tím, aby byl v Súdánu vojenský režim. V zemi původu měl celou svou rodinu (manželka a dcera). V Súdánu se žalobce politicky angažoval v organizaci Sudanese Professionals Association, kde zejm. roznášel letáky. Měl být znásilněn a mučen tajnou policií, neboť se k ní odmítl přidat. Žalobce v průběhu řízení udělil plnou moc dne 24. 7. 2023 advokátu Mgr. Halvovi k nahlížení do spisu, k čemuž došlo dne 26. 7. 2023 a následně také dne 2. 8. 2023. Následně dne 6. 9. 2023 žalobce sepsal podání v jazyce anglickém, kde uvedl následující text: „*I am asking you to send me back to my country. I here more than year and I didn't get any answer form you about my case. You treat me like animal. I come here to get protect but you killing me here. Just all what I want to return me back to my country. I want to stop my asaylem in your country.*“ Toto podání je vlastnoručně podepsáno a žalobce byl identifikován celým jménem, zemí původu a datem narození. Ve spisu je založen český překlad tohoto podání zpracovaný tlumočnicí z jazyka anglického. Poté žalovaný vydal napadené rozhodnutí.
17. Krajský soud považuje za vhodné nejprve shrnout relevantní právní úpravu aplikovanou v posuzované věci. Podle ustanovení § 25 písm. a) zákona o azylu platí, že řízení se zastaví, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany vzal žádost o udělení mezinárodní ochrany zpět. Řízení o udělení mezinárodní ochrany je řízením

zahajovaným na žádost, a tudíž je ovládáno zásadou dispoziční. Jestliže žadatel jednoznačným, srozumitelným a formálně bezvadným způsobem projeví vůli v řízení dále nepokračovat, pak musí být řízení o udělení mezinárodní ochrany zastaveno (srov. Molek, P. Komentář k § 25 zákona o azylu. In. Zákon o azylu: Komentář, Wolters Kluwer, In. ASPI).

18. Judikatura správních soudů dovodila, že za této situace pak není rozhodné, dojde-li na straně žadatele ke změně názoru, tedy z různých důvodů chce v řízení pokračovat (rozsudek NSS ze dne 7. 9. 2005, sp. zn. 3 Azs 388/2004). Není ani nutné zkoumat, jaké pohnutky žadatele k takovému kroku dovedly (rozsudek NSS ze dne 15. 9. 2005, sp. zn. 6 Azs 483/2004).
19. Krajský soud dále uvádí, že institut zpětvzetí žádosti je upraven také na úrovni procedurální směrnice, která v ustanovení čl. 27 stanoví, že pokud členské státy ve vnitrostátním právu stanoví možnost výslovného zpětvzetí žádosti, zajistí, aby v případě výslovného zpětvzetí žádosti o mezinárodní ochranu žadatelem rozhodující orgán rozhodl buď o zastavení posuzování žádosti, nebo o jejím zamítnutí. Česká právní úprava obsažená v zákoně o azylu, kdy se v případě zpětvzetí žádosti rozhodne o zastavení řízení, tedy s rámcem nastaveným procedurální směrnicí koresponduje. Je potřeba říci, že soudní řízení správní neslouží zásadně k tomu, aby v něm bylo možno opakovat či měnit procesní úkony, které žadatel o udělení mezinárodní ochrany učinil právoplatně a účinně v řízení správním.
20. Krajský soud se zabýval předmětnou procesní situací podání zpětvzetí žádosti tak, jak je dokumentována ve správním spisu. Předně je zapotřebí uvést, že žalobce byl o průběhu azylového řízení dostatečně zpraven, neboť zmocnil advokáta k nahlížení do spisu, k čemuž opakovaně v průběhu řízení došlo. Žalovaný nebyl v řízení nečinný, nýbrž shromažďoval podklady o situaci v zemi původu, které jsou ve správním spisu založeny, konkrétně Informaci OAMP ze dne 10. 1. 2023 – Súdánská asociace profesionálů (SPA), dále Informace OAMP ze dne 5. 5. 2023 – Súdán: Bezpečnostní a politická situace v zemi. Vzhledem k tomu, že žalobce vyhledal sám pomoc advokáta, kterého zmocnil k nahlížení do spisu, měl možnost u něho vyhledat právní pomoc i stran svého podání, jímž požádal o ukončení azylového řízení a vyjádřil vůli vrátit se do země původu. Oproti tvrzení žalobce krajský soud zjistil, že předmětné podání žalobce bylo přeloženo do českého jazyka soudní tlumočnicí a jeho překlad je součástí správního spisu.
21. K samotnému obsahu podání žalobce krajský soud uvádí, že z jeho pohledu bylo zcela dostatečně identifikováno osobou žalobce (tzn. bylo patrné, kdo je činí) a bylo i vlastnoručně podepsáno. Formulace obsažené v tomto podání (a to i při komparaci anglického originálu a českého překladu) nepřipouštějí jiný výklad než ten, že žalobce zcela jednoznačně a zřejmě požadoval ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany. Ke stejnému závěru by krajský soud dospěl i za situace, pokud by v podání nebyla uvedena sporná poslední věta „*I want to stop my asylum in your country*“, neboť celkový kontext tohoto podání vede jednoznačně k závěru, že žalobce byl již „znehucen“ pobytem v ČR a délkou trvání řízení, a proto vyhodnotil svou situaci tak, že již nehodlá v řízení pokračovat. Pokud by měl skutečné obavy z návratu do Súdánu, jen těžko by mohl formulovat své podání tímto způsobem a vlastnoručně je podepsat.

22. Ze správního spisu neplyne, zda jsou pravdivá tvrzení žalobce o tom, že ho pracovníci žalovaného „přiměli“, aby toto podání sepsal, ačkoliv on se pouze přišel zeptat na stav řízení a na možnosti, jak se vrátit do Súdánu k prověření situace své rodiny. Jestli tomu tak skutečně bylo a žalobce se o formulaci svého podání radil s pracovníky žalovaného, pak o tom žalovaný nevyhotovil žádný úřední záznam. Ve výsledku ovšem tato otázka nehraje zásadní roli, neboť žalobce by jako žadatel o azyl nemohl vycestovat z území ČR ani za tvrzených okolností. Tohoto efektu žalobce nemohl dosáhnout jiným způsobem než zpětvzetím své žádosti. Tvrzené pohnutky žalobce, které měly spočívat v tom, že v Súdánu byla zavražděna jeho rodina, nejsou v tomto podání vůbec zmíněny a nehrají ani z pohledu jeho účinků žádnou roli. Žalobce evidentně nechtěl pobývat dále v ČR a hodlal se vrátit zpátky do země původu. K podání žaloby ho pak dovedla zřejmě pozdější změna názoru, která ovšem v zásadě nepožívá právní ochrany (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 29. 4. 2022, č.j. 33 Az 47/2021 – 33).
23. Krajský soud tedy neshledal žalobní námitky proti napadenému rozhodnutí jako důvodné. Žalovaný byl na základě podání ze dne 6. 9. 2023 povinen řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavit pro výslovné zpětvzetí žádosti [§ 25 písm. a) zákona o azylu].

VII. Závěr a náklady řízení

24. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
25. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, protože se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 27. června 2024

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D. v. r.

